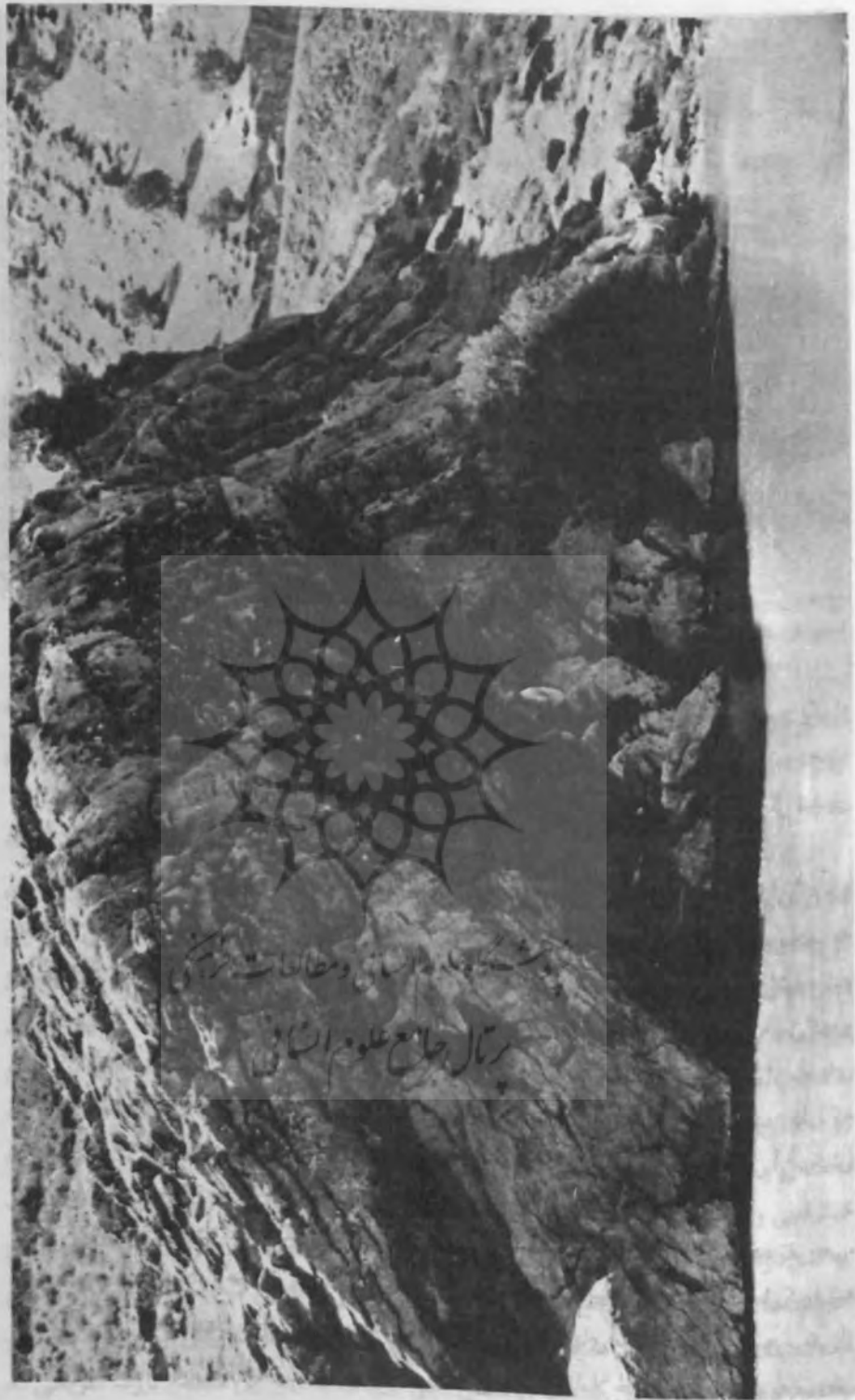

غاری در جوار سراب ماهی بازان واقع در منطقه رباط، ۱۰ کیلومتری شمال خرم‌آباد وجود دارد که جریان تند آب سرد و یخی آن، امتداد طولانی دهانه تنگ و باریکش که بعضی افراد بسختی مسافتی از آن را پیموده‌اند و به گفته اهالی محل، هم اکنون زیستگاه تعدادی سگ آبی است، حکایت از وجود یک غار پنهان آبی زیرزمینی در دل کوهی که سر بر دامن جاده خرم‌آباد باالشتر نهاده است دارد. حسن نیکنام محقق و دبیر دفتر بازاموزی دانشگاه علوم پزشکی لرستان که پژوهشهای گسترده‌ای در زمینه جلوه‌های زیبای طبیعت و مناظر تفریحی منطقه انجام داده است به وجود برشهای کنگره‌ای شکل و حفره‌های لوله‌ای مانند بر بام و سینه صخره‌ای غار یاد شده از جمله وجود تپه باستانی که به واسطه عدم حفاظت بر اثر کلنگ تخریب آثار متلاشی شده کوزه‌های گلی نفیس و استخوانهای خالقانشان از دل آن برون زده است اشاره می‌کند و در مورد چشمه و به عبارت دیگر سراب ماهی بازان که به وسیله رودخانه از این غار جدا شده و در زمره عمده‌ترین مراکز پر طرفدار تفریحی و سیاحتی خرم‌آباد جا گرفته و اخیراً در چنبره کج سلیقگی و باری به هر جهت مسؤولان امور، محیط آن به انضمام بخش وسیعی از حریم رودخانه با اعطای وام و احداث به اصطلاح حوضچه پرورش ماهی به مالکیت یک فرد در آمده و از حیز ارتفاع ملی ساقط شده است، گفت: این چشمه که در دل کوه صخره‌ای واقع است و محل خروج آن به طرز ایوانی با شکوه در دل سنگ خارا به مهارت و زیبایی کنده کاری شده و علاوه بر طاقچه درون آن که به احتمال زیاد در گذشته به عنوان سقاخانه طبیعی محل بر افروختن شمع مورد استفاده قرار می‌گرفته، کتیبه‌ای سنگی تاج مانند مربوط به

نمایی از چشمه ماهی بازان

نمایی از کنگرهای پام غار ماهی بازان

سده‌های بسیار دور که متن آن به زبان فارسی عهد باستان نوشته شده و تا به حال توسط هیچ یک از محققان ترجمه نشده از جمله اسرار شگفت‌انگیز این نقطه سیاحتی است که با اندکی توجه به سرمایه‌گذاری می‌تواند به یکی از پرجاذبه‌ترین مرکز تفریحی و سیاحتی کشور و ایجاد اشتغال تبدیل شود.

دبیر دفتر باز آموزی دانشگاه علوم پزشکی لرستان گفت: اطراف غار ناشناخته ماهی بازان که چه بسا در صورت اجرای طرح توسعه به جاذبه‌های نظیر کشف غار علی صدر همدان منتهی شود، مجموعه بزرگی متشکل از آثار باستانی و جاذبه‌های توریستی و تفریحی است که به برخی از آنها اشاره شد از جمله زمینه طبیعی مساعد برای ایجاد دریاچه بزرگ در تنگ شبیخون و پارک جنگلی مخمل کوه و دامنه قلعه بزی و غارهای حاشیه رودخانه و جاده خرم‌آباد و الشتر که هنوز هم در بسیاری از ماههای سال، محل سکونت دامداران مهاجر است از جمله استعدادهای منحصر به فرد فراوانی وجود دارد که بدون اغراق فاصله غار موصوف تا خرم‌آباد قدم به قدم آراسته به جلوه‌های زیبا و تماشایی آرامبخش روح و روان و زداینده زنگار افسردگی و خستگی از تن و جسم آدمی است.

این پژوهشگر گفت: یکی دیگر از شگفتیهای طبیعی و خدادادی این مجموعه گسترده تفریحی، وجود کوه‌های پوشیده از جنگل بلوط و انواع درختان میوه وحشی است. از جمله مخمل کوه که مخمل آن در تمام ماههای بارانی سال سبز است و بر اساس آزمایشهای انجام شده در حضور برخی از استادان دانشگاه تهران در فصل تابستان و زمانی که این مخمل کاملاً خشک شده است به محض

نمایی از دهانه غار ماهی پازان

اینکه خیس شود ظرف ۳۰ ثانیه مخمل سیاه تبدیل به مخمل سبز می‌شود. این معمایی است که چگونه کلروفیل با این سرعت شکل می‌گیرد و چنانچه پی به وجود این راز ببریم استفاده زیادی از آن حاصل خواهد شد.

نیکنام با اشاره به سفید کوه و مخمل کوه که از دو سو رودخانه و جاده خرم‌آباد به غار ناشناخته موصوف را تنگاتنگ آذین بندی کرده‌اند و از لحاظ شکل و شمایل فیزیکی و طبیعی مانند زوج جوان قرینه همنند، می‌گوید: سفید کوه دارای آب و هوایی بیلاقی و مخمل کوه دارای آب و هوایی قشلاقی است که پس از طی یک مسافت چندین کیلومتری در حوالی غار مورد بحث در منطقه‌ای خوش آب و هوا به نام «هفت حوض» سر در گریبان هم فرو برده و با قطع یکدیگر یکی از زیباترین پدیده‌های خلقت را به وجود آورده‌اند. این مجموعه طبیعی، باستانی و تاریخی با انبوه چشمه‌های پر آب و رودخانه‌ای که از قلب آن جاری است، با نبود هر گونه امکانات روزانه پناهگاه انبوه کسانی است که خستگی و افسردگی و یا گرما صبرشان را طاق کرده است، اما گویا متولیان امر نه تنها مایل به شکوفایی و توسعه این مجموعه نیستند بلکه بهره‌مندی خود جوش مردم از آن را هم در همین حد روانی دارند و بر همین اساس با زدن چوب حراج به قلب مجموعه و اعطای وام برای ایجاد به اصطلاح حوضچه‌های پرورش ماهی، حکم به استیلای مالک نوظهور و گذاردن تیغ بر گلوئی این مجتمع داده‌اند بلکه فاتحه آن برای همیشه خوانده شود. و این در حالی است که بیش از دو هزار چشمه و چندین هزار کیلومتر ساحل رودخانه در استان وجود دارد که به جای این مجتمع بزرگ تفریحی که

چسبیده به شهر است می‌توانند به حوضچه‌های پرورش ماهی تبدیل شوند.
 به هر حال تا فضای زیباییهای شگفت انگیز و جذبه‌های اسرارآمیز منطقه شمال خرم‌آباد از
 نزدیک دل انسان را نرباید و نسیم آب و هوای روح افزای آن تنش را نوازش ندهد و حلاوت همدمی با
 این مناظر در بیخ دندان خاطراتش ماندگار نشود دشوار بتوان در مورد اهمیت این سرمایه عظیم
 منطقه‌ای، ملی و حتی جهانی و ابعاد، آثار و تبعات منفی ناشی از این همه بی توجهی زیانبار و کج
 سلیقه‌ی مبتلا به اظهار نظر یا تصمیم‌گیری کرد!

پی نوشت

۱. «بهترین جاذبه طبیعی خرم‌آباد به فروش رفته». کیهان، ش ۱۶۳۱۳ (۱۵ شهریور ۱۳۷۷)، ص ۱۱. ❁

